

BOFOS info

ELEKTRONSKI BILTEN SAMOSTALNOG SINDIKATA ZAPOSLENIH U BANKAMA,
OSIGURAVAJUĆIM DRUŠTVIMA I DRUGIM FINANSIJSKIM
ORGANIZACIJAMA SRBIJE

MART - APRIL 2016. / IZDANJE BR 59

EKO-SOCIJALNA TRŽIŠNA EKONOMIJA

- **Seminar : “Izazovi eko-socijalne tržišne ekonomije”**
- **Sednica RO, SO i NO SS BOFOS**
- **Savetovanje o BZR**
- **Seminar mladi na tržištu rada**
- **Predavanje - dr Vesna Dimitrijević-Srećković**
- **Odlomci iz Praktikuma**
- **Vesti...vesti...vesti**
- **PODSETIMO: BOFOSIJADA 2016 SE BLIŽI**

SEMINAR : “IZAZOVI EKO-SOCIJALNE TRŽIŠNE EKONOMIJE”

Seminar na temu “Izazovi eko-socijalne tržišne ekonomije”, koji su organizovali holandski sindikat CNV i Svetska organizacija radnika (WOW) u saradnji sa Evropskim centrom za radnička pitanja (EZA), FCG / GPA-DJP i SS BOFOS-om, a uz podršku Evropske komisije, održan je u Beogradu, od 19. do 21. aprila 2016. godine u hotelu Majestic.

SEMINAR : “IZAZOVI EKO-SOCIJALNE TRŽIŠNE EKONOMIJE”

Bartho Pronk, predsednik Evropskog centra za radnička pitanja (EZA), na početku seminara, naveo je da su, pre Lisabonskog sporazuma, ljudi Evropsku uniju doživljavali kao zajednicu koja se svodi samo na ekonomiju.

- Kasnije smo dobili socijalnu komponentu. Uveli smo reč „socijalni“ u Sporazum, a životna sredina odnosno ekološka komponenta postala je veoma bitna. Potrebno je videti kako da delujemo u pravcu eko-socijalne tržišne ekonomije, naveo je Pronk.

Günther Trausnitz, predsednik EO/WOW rekao je da je zadatak sindikata da pomogne u očuvanju ravnoteže ove tri komponente – ekonomije, socijalnog aspekta i ekologije.

Mara Erdelj, predsednica SS BOFOS istakla je značaj činjenice da su se upravo u Beogradu, gradu otvorenog srca, okupili predstavnici sindikata iz čak 23 evropske zemlje, kako bi razgovarali o tako važnoj temi kao što je funkcionisanje tržišne privrede uz neophodnu brigu o socijalnoj pravdi i zaštiti životne sredine. Rekla je da je bitno da mi u sindikatu promovišemo eko-socijalnu tržišnu privredu koja treba da obezbedi kvalitetan život za sve. Važno je da širimo solidarnost koja je moguća i na globalnom nivou, što smo u praksi i pokazali. Ona je takođe naglasila da sindikat treba da gradi svoj imidž i identitet, kako bi bio respektabilan socijalni partner i poslodavcima i vladi.

PRILOG RTS-a posvećen seminaru:

<http://www.bofos.org.rs/show.php?stranica=aktivnosti>

SEDNICA RO, SO I NO SS BOFOS

Sednica Republičkog, Statutarnog i Nadzornog odbora SS BOFOS održana je 15. aprila na Paliću, u Obrazovnom centru Vojvođanske banke. Na dnevnom redu sednice našli su se usvajanje zapisnika sa prethodne sednice Republičkog odbora SS BOFOS održane 16.10.2015. godine u Kovačici, verifikacija odluka Predsedništva i predsednika donetih u periodu između dve sednice RO, usvajanje izveštaja Nadzornog odbora o materijalno finansijskom poslovanju SS BOFOS u 2015. godini, informacije o stanju kod članica, kao i informacija o pripremama za Bofosijadu 2016.

- U okviru tačke razno **Mara Erdelj** i **Vladislav Jevtović** su predložili da se za neku od idućih sednica RO prikupe pitanja od članova sindikata, da ih predsednici sindikata sistematizuju, kako bi se ta pitanja sa dodatnim podpitanjima postavila inspektoru rada koga SS BOFOS planira da pozove na pomenutu sednicu.

Nakon sednice, **Dragoljub Božin** održao je predavanje na temu Odbora za bezbednost i zdravlje na radu.

- U skladu sa Zakonom o bezbednosti i zdravlju na radu („Sl.glasnik RS“ br.101/05 i 91/15) potrebno je opštim aktom ili kolektivnim ugovorom utvrditi prava, obaveze i odgovornosti u oblasti BZR. Zaposleni kod poslodavca imaju pravo da izaberu jednog ili više predstavnika za BZR (predstavnik zaposlenih), rekao je **Dragoljub Božin**.

- Najmanje tri predstavnika zaposlenih obrazuju Odbor za BZR. Postupak izbora i način rada predstavnika zaposlenih i Odbora, broj predstavnika zaposlenih kod poslodavca, kao i njihov odnos sa sindikatom, određuje se kolektivnim ugovorom ili sporazumom zaključenim između poslodavca i predstavnika zaposlenih.

Kao što je poznato, MOR je najviši autoritet međunarodnog prava u oblasti radnog prava. Voljom MOR i EU danas imamo sistem po kojem su poslodavci jedini odgovorni za zaštitu zaposlenih na radu. Odbori za BZR imaju korektivnu i savetodavnu ulogu, ne mogu da odlučuju, jer nemaju odgovornost.

Poslodavac je dužan da aktom o proceni rizika, na osnovu ocene službe medicine rada, odredi posebne zdravstvene uslove koje moraju ispunjavati zaposleni za rad na radnom mestu sa povećanim rizikom.

Važno je napraviti dobar program osposobljavanja, jer osposobljavanje za BZR je osnova preventivne mere. Zaposleni treba da bude upoznat da se žalbe u vezi BZR dostavljaju neposrednom rukovodiocu. Ukoliko problem ne može da se reši sa rukovodiocem treba kontaktirati člana Odbora za BZR. Član Odbora može da sarađuje sa rukovodiocem i Odborom kako bi rešio problem, a zaposleni mora da bude stalno informisan o statusu problema. Odbor za BZR ne sme da se koristi kao "odbor za žalbe". Zaposleni je dužan da prijavi svaku uočenu opasnost neposrednom rukovodiocu ili poslodavcu (zato treba omogućiti sanduče i obrazac za prijavu).

Najbitnija stvar je da se kod svakog zaposlenog stvori bezbednosni instikt, a tu ulogu ima i Odbor za BZR. Dobar poslodavac preduzima vodeću ulogu u organizaciji Odbora za BZR, a osnovni zadatak Odbora je unapređenje stanja BZR na radnom mestu.

U onim našim članicama gde ne postoji predstavnik zaposlenih ili Odbor za BZR, potrebno ih je formirati, jer je njihov značaj u oblasti BZR važan, istakao je **Božin**.

Prava i obaveze zaposlenih u sistemu BZR

- Upoznavanje sa rizicima radnog mesta pre početka rada i osposobljavanje za bezbedan rad;
- Da poslodavcu daje predloge, primedbe i obaveštenja o pitanjima BZR;
- Da kontroliše svoje zdravlje prema rizicima radnog mesta u skladu sa propisima o zdravstvenoj zaštiti;
- Da obavi lekarski pregled;
- Izveštavanje poslodavca o opasnostima;
- Prijava poslodavca ako za 8 dana ne otkloni propuste kod nadležne inspekcije;
- Obaveza saradnje sa poslodavcem.

Predstavnik zaposlenih za BZR

- Zaposleni biraju svoje predstavnike u Odbor za BZR, gde uvek imaju za jednu osobi više od predstavnika poslodavaca i ovo se uređuje kolektivnim ugovorom ili sporazumom;
- Poslodavac je dužan da predstavniku zaposlenih, odnosno Odboru omogući uvid u akte koji se odnose na BZR; da učestvuje u razmatranju svih pitanja koja se odnose na BZR; da predstavnika zaposlenih – Odbor informiše o svim podacima koji se odnose na BZR;
- Barem jednom članu se mora obezbediti minimum 5 časova mesečnog rada i odgovarajući uslovi;
- Poslodavcu daju predloge o svim pitanjima koja se odnose na BZR;
- Da zahtevaju od poslodavca da preduzme odgovarajuće mere za otklanjanje ili smanjenje rizika koji ugrožava bezbednost i zdravlje zaposlenih;
- Da zahtevaju vršenje nadzora od strane inspekcije rada, ako smatraju da poslodavac nije sproveo odgovarajuće mere za BZR;
- Predstavnik zaposlenih, član Odbora ima pravo da prisustvuje inspeksijskom nadzoru.

Zadaci Odbora za BZR i osnovni zahtevi regulative

- Unapređenje stanja i BZR, Odbor nadgleda stanje, daje predloge i preporuke za unapređenje;
- Rešavanje problema u vezi BZR (poslodavac ima obavezu da konsultuje Odbor za BZR radi rešavanja problema u vezi BZR);
- Uspostavljanje komunikacije poslodavac - zaposleni;
- Odbor za BZR sačinjavaju predstavnici zaposlenih i predstavnici poslodavca koji rade zajedno na identifikaciji i rešavanju problema BZR;
- Odbor za BZR je odgovoran za identifikaciju problema i davanje predloga za njihovo rešavanje;
- Zaposleni je odgovoran da saopšti problem neposrednom rukovodiocu ili poslodavcu, a ukoliko problem nije rešen treba kontaktirati člana Odbora za BZR;
- Promocija pravila bezbednog rada;
- Pomoć u kreiranju bezbednog i zdravog radnog mesta;
- Predlaganje aktivnosti za unapređenje programa za BZR;
- Promocija usklađivanja akata poslodavaca sa zahtevima zakona.

Pripremio: Miloš Čolić

U hotelu Palas u Beogradu 26. 04. 2016. godine održano je savetovanje na temu *Aktuelni problemi bezbednosti i zdravlja na radu*, koje je organizovala kompanija TEHPRO DOO-centar za edukaciju. Zahvaljujući pozivu predsednika KSO Vojvođanske banke, Vladislava Jevtovića, obezbeđeno je i moje učešće na savetovanju, kao člana Odbora za BZR Vojvođanske banke. Savetovanje je zamišljeno kao kratko upoznavanje sa teorijom iz oblasti BZR sa kojom su nas upoznali stručnjaci TEHPRO-a uz niz prezentacija dobre prakse kompanija iz Srbije koje već duži niz godina uspešno primenjuju i razvijaju sistem BZR. Skup je pozdravila i zamenica direktorke iz Uprave za BZR Ministarstva za rad Republike Srbije, a svoje prezentacije je prisutnima prikazalo 13 predavača. Svoja iskustva i dobru praksu su sa prisutnima podelila stručna lica za BZR iz sledećih kompanija: Philip Morris Operations a.d. Niš, Nestle Adriatic, CRH (Holcim) Srbija- Popovac, HE Đerdap, NIS a.d. Novi Sad, TENT-Elektroprivreda, Srpska fabrika stakla Paraćin, Vojna akademija kao i stručni saradnici iz TEHPRO-a. Nakon svega prezentovanog mogao bi se doneti zaključak da kompanije čija poslovna politika i kapital dolaze iz inostranstva mnogo ozbiljnije sagledavaju ovu oblast primenjujući rešenja koja su umnogome bolja od zakonodavnih normi koje uređuju ovu oblast u Srbiji. Te kompanije su BZR prepoznale ne kao trošak, već kao ulaganje, koje pre svega donosi sigurnost i zadovoljstvo zaposlenima, a na duže staze i kao dobar poslovni potez kroz smanjenje troškova poslovanja. Dobro razvijen sistem BZR ima specifičnosti za svaku kompaniju ponaosob, ali je zajedničko za sve - da je kompleksan, da iziskuje angažovanje skoro svih timova stručnjaka unutar kompanija i da kontinuirano mora pratiti sve radne procese kako bi se prepoznale potencijalne opasnosti i preventivno reagovalo. Sama tema, broj predavaca i učesnika, renome kompanija iz kojih predavači dolaze, kao i odlična organizacija, odabir adekvatnog prostora, striktno pridržavanje satnice su učinili da ovo savetovanje bude veoma uspešno.

SEMINAR „MLADI NA TRŽIŠTU RADA“

U Beogradu je 1. aprila održan seminar za članove Konferencije Sekcije mladih SSSS sa temom „Mladi na tržištu rada“ u organizaciji Sekcije mladih i Fondacije Fridrih Ebert.

Predsednica Sekcije mladih **Bojana Bijelović Bosanac** na početku je pomenula težak položaj mladih u Srbiji zbog visokih stopa nezaposlenosti i neaktivnosti kao i zbog dugog traženja posla.

- Mladi u Srbiji kasnije nego oni u Evropi stupaju u svet odraslih, istakla je **Bojana Bijelović Bosanac**.

Jelena Vasić, šef Odseka za mere aktivne politike zapošljavanja Sektora za zapošljavanje Ministarstva za rad, zapošljavanje, boračka i socijalna pitanja prezentovala je situaciju na tržištu rada i posebno položaj mladih od 15 do 30 godina na tržištu rada. Učesnike je upoznala sa Nacionalnom strategijom zapošljavanja i sa dva vrlo važna dokumenta: Programom ekonomskih reformi za period 2016-2018 i Programom reformi politike zapošljavanja i socijalne politike.

Sanja Paunović ispred SSSS je iznela podatke o položaju mladih od 15 godina na tržištu rada kako u našoj zemlji tako i u Evropi. Istakla je da socijalni dijalog nije sproveden u dovoljnoj meri i da bi više konsultovanja sa sindikatima uticalo na sprovođenje aktivnih mera socijalne politike i smanjenja stope nezaposlenosti. Pored ovog instrumenta, sindikati mogu sopstvene stavove, u vidu kongresnih rezolucija kao i kroz odluke drugih organa, da predlažu nadležnima, kao pravce i mere delovanja, rekla je **Paunović**.

Goran Nikolić iz Instituta za evropske studije govorio je o stanju privrede Srbije od '90-ih godina 20. veka kao i o formalizovanju tada izgubljenih radnih mesta. Naime, 800.000 je manje zaposlenih u 2016. nego u 1989. godini, a istovremeno se planira dalje smanjenje broja zaposlenih u javnom sektoru. Nikolić smatra da je komparativno posmatrano broj zaposlenih u javnom sektoru u Srbiji relativno nizak.

SEMINAR „MLADI NA TRŽIŠTU RADA“

Predsednica Izvršnog odbora mladih Panevropskog regionalnog veća **Tatjana Marjan** je podelila sa učesnicima seminara iskustva evropskih zemalja po pitanju nezaposlenosti i strategije koje primenjuju u rešavanju istih. Navela je da postoji velika razlika u procentu nezaposlenosti između zemalja Evropske unije, od oko svega 7% u Nemačkoj i Austriji do čak 50% u Španiji, Grčkoj i Hrvatskoj.

Predstavila je program **Evropskih garancija za mlade** koji se sprovodi od 2013. godine u cilju smanjenja nezaposlenosti, i istakla da se evropski sindikati zalažu za više poslova za mlade, ali ne bilo kakvih, već kvalitetnijih.

Želimir Stanić, član Odbora mladih Evropske konfederacije sindikata, iz slovenačkog Sindikata „**Mladi +**“ kritički se osvrnuo na primenu **Garancija za mlade** u Sloveniji i izneo predloge Sindikata za poboljšanje.

Predstavio je pojedine (od čak 51 ukupno) aktivne mere za zapošljavanje koje se primenjuju u toj zemlji i izdvojio **Prvi izazov**, **Obuku na radnom mestu** i **Radna proba za mlade** - kao najuspešnije programe.

Predstavio je i rad Sindikata „**Mladi +**“ ,

specifičnog po tome što učlanjuje studente, mlade nezaposlene i đake.

Aleksandar Linc-Dorđević, bivši član Upravnog odbora Krovne organizacije mladih Srbije, predstavio je aktivnosti i inicijative omladinskih organizacija na temu (ne) zaposlenosti mladih. Takođe je predstavio novi Nacionalni program zapošljavanja mladih do 2020. godine, koji je namenjen mladima do 30 godina.

Ukoliko ste depresivni, umorni, imate lošu koncentraciju na poslu, a nemate posebnih porodičnih ili poslovnih problema, uzrok tome može biti stomačna gojaznost.

Zbog čega je to tako i na koji način, a uz pomoć „mediteranske ishrane“ ublažiti, ako ne i iskoreniti simptome mnogih bolesti pričala je docent dr Vesna Dimitrijević-Srećković sa Medicinskog fakulteta u Beogradu (Institut za endokrinologiju, dijabetes i bolesti metabolizma) na svom redovnom predavanju u amfiteatru Klinike za endokrinologiju pri Kliničkom centru Srbije, 3. marta.

Doktorka **Srećković** inače je nagrađena Hipokratovom nagradom za najbolji rad Mediterana na kongresu Mediteranske grupe za proučavanje dijabetesa.

- Današnje predavanje bih nazvala: *Mediteranska ishrana u prevenciji bolesti (depresije, karcinoma, dijabetesa, Alchajmerove bolesti, masne jetre, bolesti bubrega...)*. Čak i ono što zovemo „obična gojaznost“, kada imamo samo stomačić – može dovesti do oboljenja bubrega i može doći do mikroalbuminurije odnosno gubitka belančevina kroz urin. Istina, postoje razne dijetete koje se baziraju na povećanom unosu belančevina, ali ni one nisu zdrave, jer ukoliko samo jedemo meso i sireve a izbacimo iz ishrane, voće i povrće – bubrezi opet stradaju.

Treba da jedemo belančevine odnosno i meso sir i slično, ali samo onoliko koliko je našem organizmu potrebno.

Važan je unos složenih ugljenih hidrata odnosno namirnica poput voća, povrća, žitarica, jer one imaju obilje biljnih vlakana. Biljna vlakna prave jednu „mrežu“ u stomaku, a ta „mreža“ blokira šećer i imao prevenciju raka debelog creva.

Mediteranska dijeta je u stvari ishrana koja je bogata složenim ugljenim hidratima (voće, povrće, žitarice, ribe...). Ne trebju vam specijalno rakovi i školjke, dovoljno je da jedete malo više ribe i da u ishranu uvedete maslinovo ulje.

Maslinovo ulje jeste skupo, ali ono je - lek, lek za pritisak, osteoporozu...

Treba smanjiti unos putera, kačkavalja, teških sireva, punomasnih pavlaka. Umesto nabrojanih mlečnih proizvoda treba koristiti kiselo mleko, jogurt i kefir. Kefir jača imunitet, pomaže u sprečavanju kancera i ostalih autoimunih bolesti, a posebno je dobra pomoć u lečenju kndide. Duhovnici kažu da budući da je kefir lek on može da se uzima i za vreme posta. Što se mesa tiče, potrebno je smanjiti unos svinjskog mesa i svinjskih prerađevina. Preporučljivo je jesti ribu: štuku, smuđa, pastrmku, a od morske haringu, skušu i papaline.

Kada je reč o sirovoj hrani, naravno da je zdrava ali određene namirnice ne bi trebalo da se jedu sirove: keleraba, spanać, karfiol, kelj niti da se od ovih namirnica prave sveže ceđeni sokovi – jer konzumiranje ovih namirnica u svežem obliku može ometati rad štitne žlezde i dodatno otežati njenu funkciju.

Preporučuje se konzumiranje sveže cvekles, šargarepe, celera, đumbira...

Kada je reč o pripremi ishrane ne treba preterati u spremanju pržene i pohovane hrane. Najbolje je hranu pripremati na pari, bariti, peći u rerni ili dinstati na vodi pa kasnije dodavati ulje.

Postoji nešto što se luči u stomaku gojaznih osoba, a ide u glavu i izaziva depresiju. To nešto su citokini. Citokini odlaze u mozak, presecaju nivo hormona sreće serotonina i stvaraju kiselinu koja dovodi čak i do odumiranja moždanih ćelija.

KORACI U REŠAVANJU KONFLIKTA I SAMOKONTROLA

Svi konflikti se mogu i prevenirati i rešiti emocionalnom inteligencijom i dobrom komunikacijom. Tek pošto čovek raščisti sam sa sobom, može preći na rešavanje problema i konflikata sa drugima.

Pritom je bitno:

- sagledati iskreno sopstvene motive, interese i mogućnosti,
- sagledati realno i kompletno poziciju druge strane i njene mogućnosti,
- ne proširivati konflikt prethodnim nerešenim problemima, već ga rešavati, a o ranije poremećenim odnosima popričati naknadno,
- usmeriti se na rešenje, a ne na problem, jer istraživanja pokazuju da se u konfliktu 80% energije utroši na analizu samog problema, a samo 20% energije na traženje rešenja - konstruktivno je obrnuti odnos,

- suprotnosti shvatiti kao međusobne razlike, a ne karakterne mane druge strane,
- usmeriti se na promenu načina komunikacije, a ne ličnosti,
- okolnosti oko kojih je nastao konflikt zajednički ceniti i shvatiti, a ne pretpostavljati na osnovu ranije formiranog stava ili iskustva,
- vrlo je bitno zajednički vrednovati moguća rešenja i širu korist.

Jednom kad se konflikt konstruktivno okonča treba poslušati pomenutu mudrost Tolstoja „**Velika je snaga čoveka koji ume da prećuti kad je u pravu**“, jer suprotno može rezultirati novim konfliktom ili željom za revanšizmom. Samokontrola i kontrola stresa i besa su veštine koje se uče. Osoba koja nema samokontrolu nepoželjna je za timski rad, jer unosi nervozu i nesposobna je za rukovodeći posao. Onaj ko ne može da kontroliše sebe gubi kredibilitet i autoritet da kontroliše druge.

VEST: Rast srpskog BDP-a ostaje isti

Međunarodni monetarni fond zadržao je prognozu rasta bruto domaćeg proizvoda Srbije na 1,8 odsto za ovu godinu, dok za 2017. predviđa rast od 2,3 odsto.

U 2014. godini budžetski deficit je iznosio 6,6 odsto BDP-a.

Kada je reč o javnom dugu Srbije, MMF konstatuje da je u 2014. on iznosio 72 odsto BDP-a, da je prošle godine skočio na 77,4 odsto, a u ovoj godini se očekuje da će dostići 78,9 odsto BDP-a.

Izvor: Tanjug

VEST: Novčanica od 500 evra se više neće štampati

Evropska centralna banka (ECB) je saopštila da će do kraja 2018. godine prestati da štampa nove novčanice od 500 evra.

Navodi se da ih neće štampati jer navodno ljubičastu novčanicu od 500 evra kriminalci najviše koriste za pranje novca, kao i za finansi-

ranje terorističkih aktivnosti.

“Novčanica od 500 evra će ipak ostati zakonsko sredstvo plaćanja i stoga će i dalje biti u upotrebi”, kazali su iz ECB-a posle sastanka Veća ove banke.

Izvor: Kurir

VEST: Srbija uštedela 8,75 milijardi evra

Ukupna štednja u Srbiji u martu iznosila je 1.074,2 milijarde dinara, objavila je juče Narodna banka Srbije (NBS), što je, računajući srednji kurs NBS, oko 8,75 milijardi evra. Prema podacima najnovijeg Statističkog biltena centralne banke za mart, devizna štednja u tom mesecu iznosila je 1.027,4 milijarde dinara, a dinarska 46,76 milijardi di-

nara. Dugoročna dinarska štednja iznosila je 11,43 milijarde dinara, a kratkoročna 35,32 milijarde. Dugoročna devizna štednja iznosila je u martu 310,9 milijardi dinara, a kratkoročna 716,49 milijardi. Ukupna štednja je, izraženo u dinarima, od januara do marta porasla za oko 550 miliona dinara.

Izvor: Kurir

BOFOSI JADA
2016

Makedonija, Ohrid
hotel Desaret

8.-12. jun 2016. godine